

PFU-SAK NR. 358/13

KLAGER: Torunn Skottevik
ADRESSE: Glenneveien 75, 1476 RASTA
TELEFON:
PUBLIKASJON: Romerikes Blad
PUBLISERINGSDATO: 17.12.2013
STOFFOMRÅDE: Politikk
GENRE: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Premissene, samtidig imøtegåelse, bildebruk
REGISTRERT: 19.12.2013
BEHANDLET I SEKR.: 02.01.2014
BEHANDLES I PFU: 25.03.2014
FERDIGBEHANDLET: 25.03.2014
BEHANDLINGSTID: 66 dager
KLAGEGRUPPE: Politiker
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Romerikes Blad publiserte **tirsdag 17. desember 2013** et artikkel, både i papir og på nett, med tittelen «**Populistisk, trist og en dårlig idé**». Inngressen:

«Tre KrF-politikerer nei takk til juleavslutning for politikere i Lørenskog vekker sterke reaksjoner. – Tulle og populistisk, mener Tom Christian Axelsen i SV. »

Brødteksten starter med et sitat hentet fra Facebook:

«"I verste fall mangel på folkeskikk – i beste fall et populistisk trekk. Liker vel å kaste litt malurt i middagen vår",» kommenterer Torunn Skottevik (Ap) på Facebook, der saken har vært solid debattert i løpet av helga.»

Begrunnelsen for at de tre KrF-politikerne takket nei til julemiddagen var kommuneøkonomien, noe som fikk andre politikere til å reagere.

«En rekke lokalpolitikere og andre har i løpet av helga deltatt i debatten på Facebook. Her er noen av politikernes kommentarer: «Håper forsøket på å stille de andre politikerkollegaer i et dårlig lys faller på sin egen urimelighet,» skriver Mette Korsrud (Lørenskog i våre hjerter). «Lurer på om de i framtiden kommer til å avstå fra møtgodtgjørelse?» påpeker Torunn Skottevik (Ap) – og legger til: «Gud vet hva de ønsker å oppnå». «Hvis det finnes en gud tror jeg ikke han heller ville forstått det, og om han hadde forstått det, ville han ikke verdsatt det,» repliserer Sverre Bugge (Ap).

Flere politikers synspunkt ble her gjengitt, og KrF-politikerne fikk svar på kritikken:

«Siv Tove Engebråten stusser over politiske kollegers kommentarer på Facebook om juleavslutningen KrF ikke ønsker å være med på. – Jeg er litt overrasket over en del av det som kommer, særlig når tro blandes inn. Det ble vanskelig for meg personlig å være med på denne middagen etter å ha møtt brukere som strever etter å ha mistet tilbud fra kommunen, og jeg hadde håpet på litt større aksept for det valget fra øvrige politikere, sier hun. – Torunn Skottevik lurer på om dere i framtida også vil avstå fra møtegodtgjørelse? – Jeg sa i sommer at jeg mener overskridelsene og den økonomiske situasjonen som oppsto burde føre til en helt ny budsjettdebatt, i stedet for bare å se på de områdene med overskridelser, svarer Engebråten. Ingebjørg Birkeland innrømmer at hun er skuffet over en del av kommentarene fra politikere. – Jeg synes noe av det er helt tullete, vi har ikke sagt noe som burde få noen til å føle seg tråkket på, mener hun.»

Artikkelen var illustrert med et bilde av to smilende politikere utenfor kommunehuset. Bildetekst:

«SLÅR TILBAKE: Høyres Turid Kristensen (t.v.) nekter å ha dårlig samvittighet for å delta på juleavslutningen for politikere. Torunn Skottevik (Ap) mener KrF sender «en lite kollegial hilsen til de øvrige politikere som gleder seg»

KLAGEN:

Klager er AP-politiker Torunn Skottevik. Hun og mange andre reagerte på oppslaget i RB lørdag 14. desember og tolket det som et politisk utspill fra KrF. Hun tok et bilde av avisartikkelen og la dette ut på sin egen Facebookprofil med følgende tekst:

KrF i #Lørenskog mener det er galt at kommunestyrerepresentantene får en juletallerken og velger å avstå fra å delta på den lokale restauranten etter årets siste kommunestyremøte, 18 desember. Det respekteres selvsagt, men mange opplever at det er trist at de i dagens RB velger å sende en lite kollegial hilsen til de øvrige politikere som gleder seg. Hva mener du? Er det galt at kommunestyret får en julemiddag?"

Mange av hennes FB-venner (politikere og andre) delte sine synspunkt i kommentarfeltet, og hun kommenterte noen av innspillene. Klager reagerer på at avisen tok kommentarer fra Facebook, og publisert de i artikkelen på en måte som ikke er en korrekt gjengivelse. Hun mener hun heller ikke er rett sitert. Det reageres på at avisen ikke refererer til at hun i teksten også gir uttrykk for at hun respekterer KrFs vurdering. Klager mener avisen har brutt Vær Varsom-plakatens punkt 3.3 (premissene).

Det reageres også på at hun ikke ble kontaktet på forhånd og fikk kommentere egne uttalelser. Det vises det til artikkelens fremstilling med sitater og stort hovedbilde av henne: «RB har valgt å ikke kontakte oss for å spørre om vi ønsker å kommentere at de lager en sak basert på våre kommentarer på FB.» Her mener klager at RB har brutt VVpl. punkt 4.14 (den samtidige imøtegåelsesretten).

Klagen gjelder også avisens bruk av et gammelt arkivbilde «hvor det ikke opplyses at dette er et 5 år gammelt arkivbilde hvor vi smiler bredt og ler i en helt annen sammenheng. », jfr. punkt 4.10 (om bruk av bilder i en annen sammenheng).

Klager skriver at avisen er i sin fulle rett til å referere hva hun ytrer på sosiale medier. «Jeg er lokalpolitiker og er derfor innforstått med at media betrakter dette som en offentlig portal. Jeg mener imidlertid det er urettferdig at det jeg ytrer på FB kryssklippes usammenhengende i en reportasje som ønsker å gi inntrykk av at dette er et intervju - og at man bruker et gammelt arkivbilde uten å oppgi dette.»

Slik klager ser det, er deknningen av saken ubalansert: «RB velger å følge opp Facebookdebatten ved å intervju de tre KrF-politikerne, som fikk en tosiders reportasje om hvorfor de nektet å spise julemiddag med sine kolleger. Dette mener jeg gir en ubalansert fremstilling av saken. Dette var en politisk markering fra et politisk parti og hvor kun de får en eksklusiv enerett til å bli intervjuet. Og RB velger ikke å kontakte oss andre i saken, verken for å si vår holdning eller de kommentarene de velger å bruke.»

TILSVARSRUNDEN:

Romerikes Blad (RB) avviser klagen. Det vises til den deknningen forut for den påklagede artikkelen, dvs. nyhetsartikkelen 14. des. og en lederartikkelen 16. des. Avisen skriver: «Lederskribenten oppdaget på søndag at både Torunn Skottevik (Ap) og Mette Korsrud (Lørenskog i Våre Hjerter) la ut kommentarer om KrF-representantenes boikott av julesamlingen. I tillegg til å uttrykke misbilligelse mot politikerkollegaene som ikke ville delta på middagen, reagerte de også på at Romerikes Blad brukte spalteplass på KrF-trekløveret. I kommentarfeltene under de to Facebook-innleggene fulgte flere politikere opp med lignende kommentarer. Lederen tok utgangspunkt i innlegg og kommentarer. [...] I redaksjonen fant vi konflikten og debatten på Facebook så interessant at vi besluttet å følge opp med sak i tirdagsavisen. [...]». RB redegjør deretter for avisas policy når det gjelder uttalelser gitt på sosiale medier, som ifølge avisen er i tråd med hva PFU har sagt. Denne redegjørelsen ble publisert i en «Signert»-artikkel lørdag 21. desember (alle artikler vedlagt).

RB viser deretter til at avisen sitert fra tre ulike FB-poster som klager hadde skrevet på sin FB profil som - ifølge avisen - har 1007 venner. Avisen forklarer: «I stedet for å sitere henne kronologisk, valgte avisen å sitere tematisk fra hennes uttalelser på Facebook. Dette er innholdet i de tre postingene. Våre sitater er understreket:

1. «KrF i #Lørenskog mener det er galt at kommunestyrerepresentantene får en juletallerken og velger å avstå fra å delta på den lokale restauranten etter årets siste kommunestyremøte, 18 desember. Det respekteres selvsagt, men mange opplever at det er trist at de i dagens RB velger å sende en lite kollegial hilsen til de øvrige politikerne som gleder seg. Hva mener du? Er det galt at kommunestyret får en julemiddag?»

2. Etter at tre andre har kommentert innlegget, skriver klager: «Ja, gud vet hva de ønsker å oppnå. I verste fall mangel på folkeskikk – beste fall et populistisk trekk. Liker vel å kaste litt malurt i middagen vår.»

3. Noe senere samme dag skriver Skottevik ytterligere en kommentar: «Takk for tilbakemeldinger. Ivar – de velger bare å ikke spise sammen med oss – vet at Salem har åpent hus. Takk Gøril, redd glorien til KrF ikke vokser med dette utspillet. Vil ikke spekulere Randi, men lurur på om de i fremtiden kommer til å avstå fra å motta møtegodtgjørelse.»

Avisen skriver: «Vår vurdering er at Torunn Skottevik hverken har kommet med

kontroversielle, overraskende eller uklare utsagn. Vi har sitert henne på en saklig og nøktern måte. Det mest kontroversielle «vet at Salem har åpent hus. Takk Gøril, redd glorien til KrF ikke vokser med dette utspillet» er bevisst utelatt nettopp for å holde oss innenfor rammen av en saklig og nøktern sitering.[...] I den grad noen utsettes for sterke beskyldninger eller angrep i denne saken, er det etter Romerikes Blads syn de tre KrF-politikerne og ikke Skottevik og de andre som uttaler seg på Facebook. Av denne grunn fikk de tre KrF-politikerne anledning til å kommentere Facebook-ytringene i RBs artikkel.»

Avisen er heller ikke enig i at den har framstilt klagers uttalelser som et intervju: «Det er helt fra begynnelsen i saken gjort klart at dette handler om at saken har vært debattert på Facebook og at det er nettopp dette som er utgangspunktet for vår artikkel.»

Det vises ellers til bildet og opplyses at det er fra 2011: «Bakgrunnen for bildevalget er at det viser to av politikerne som engasjerte seg i debatten på Facebook. Det et poeng for RB at de representerer ulike partier fra begge sider av det politiske landskapet i Lørenskog (Ap og Høyre).[...] Vår bruk av arkivbilde i denne sammenhengen er ikke forskjellig fra det som hver dag gjøres i norske aviser. Vi kunne ha gjort oppmerksom på at det aktuelle bildet var et arkivbilde og forbindelsen det var tatt i, men utelatelsen av denne opplysningen gjør at vi etter vårt syn ikke er i brudd med VVP 4.10. Bildet er brukt i en politisk sammenheng begge ganger. Det aktuelle bildet er heller ikke tatt i en kontroversiell eller ladet situasjon og brukt i en helt annen sammenheng slik VVP 4.10 er ment å fange opp. Bildet viser tvert imot to glade politikere i munter passiar. Bildet tilskynder ikke til konflikt. Skottevik er etter vårt syn heller ikke uheldig med den aktuelle eksponeringen. Vi kan ikke på noen måte se at hun gjennom det aktuelle bildet fratas verdighet eller framstilles lite tiltalende. Tvert imot gir tekst og bilde til sammen leseren inntrykk av en kompetent lokalpolitiker med meninger.»

Klageren skriver at det i statusoppdateringen stod at hun respekterte avgjørelsen til de tre KrF-politikerne, og hun mener avisen kunne referert henne på dette - eller på en annen måte latt det komme frem i artikkelen. Ved å utelate dette poenget, opplever klager at artikkelen gir et ubalansert bilde av hennes egentlige uttalelse.

Videre viser klager til at hennes neste kommentar var et svar på et spørsmål i kommentarfeltet, og var ment i en ironisk tone, derav smiletegnet som avisen fjernet: «De fleste som kommuniserer på Facebook eller Twitter gjør det ofte med en ironisk vri. Det er pussig at RB ikke har oppfattet at dette også er utbredt blant politikere.»

Klager opplevde hele saken som trist og håpløs: «Jeg aksepterer derfor ikke RBs argumentasjon for bruk av et gammelt arkivbilde hvor vi, som to kvinner gliser muntert og fremoverlent mot fotografen.»

Oppsummert: «Jeg fastholder at reportasjen for den menige leser kan oppfattes som om dette er kommentarer jeg gir til RB. Bildet som dominerer saken gir ikke minst dette inntrykket og det er heller ikke gitt til kjenne at dette er et gammelt arkivbilde.» Hun mener videre at avisen har gjengitt et misvisende inntrykk av hennes kommentarer på Facebook, og at hun skulle vært kontaktet: «Jeg fastholder at RB ikke har balansert saken ved å intervju flere personer basert på ta en telefon til samtlige som har blitt særlig referert og vist til omtalen av denne saken. (Også oppfølger). Kun en part er kontaktet av RB.»

Romerikes Blad mener saken er balansert: «Som hun selv påpeker, fikk ordfører Åge Tovan

(fra Skotteviks eget parti) komme med sine synspunkter på utspillet fra de tre KrF-politikerne samtidig – og den innklagede artikkelen som sto på trykk 17. desember er nettopp med på å balansere bildet ved å referere ulike lokalpolitikeres syn på det samme. Når de tre KrF-erne fikk kommentere hva som ble ytret om utspillet deres på Facebook, handler det nettopp om samtidig imøtegåelse og balanse.»

Videre: «Det stemmer at RB har brukt utdrag av Skotteviks sitater på Facebook, slik vi også ville gjort det i et intervju - men vi mener sitatene som er brukt gir et dekkende bilde av hennes ytringer om saken og at hun er sitert på en saklig og nøktern måte. Romerikes Blad er selvfølgelig også kjent med at tonen på både Facebook og Twitter ofte er ironisk og humoristisk, men et utelatt smiletegn endret etter vårt syn ikke på framstillingen av denne saken. [...] Totalt sett mener vi Torunn Skottevik har fått fair behandling i reportasjen Romerikes Blad hadde om lokalpolitikernes Facebook-ytringer.»